

Vergiliuswedstrijd 2021-2022 – een selectie uit Nederlandse vertalingen

Vergilius, *Aeneis*, 9.280-302

Vergilius. *Aeneas*. Vertaald door Piet Schrijvers, Historische Uitgeverij, Groningen, 2011.

Euryalus gaf hem ten antwoord:

“Ik zal altijd mijn dappere daden van nu evenaren,
mits de fortuin mij toelacht en zich niet vijandig zal tonen.
Eén ding wil ik u boven alle geschenken vragen:
ik heb een moeder die stamt uit Priamus’ oude familie.
De arme vrouw is samen met mij uit Troje vertrokken,
zij liet zich niet door de nieuwe stad van Acestes weerhouden.
Ik laat haar achter zonder dat zij de gevaren beseft en
zonder een woord van vaarwel (de nacht en uw hand zijn getuigen),
daar ik de tranenvloed van mijn moeder niet kan verdragen.
Ik vraag u, troost, ondersteun mijn arme, eenzame moeder,
sta mij toe op u te vertrouwen, mijn moed zal dan groeien om
elk gevaar te trotseren.” Allen waren getroffen en
barstten in snikken uit, vooral de jeugdige Julius;
het beeld van zijn zorgzame vader snoerde zijn keel van ontroering.

Hij zei tot Euryalus:

“Wees verzekerd dat alles gebeurt zoals je verdient door je daden: zij zal voor mij als
een moeder zijn die alleen de naam Creüsa zal missen, ik zal mijn dankbaarheid tonen
voor zo'n dappere zoon. Maar wat ook de toekomst zal brengen, ik zweer bij mijn
leven, dat vroeger altijd als onderpand diende bij een eed van mijn vader: wat ik bij
succesvolle terugkeer jou toezeg, zal ook je moeder en hele familie verkrijgen.”

Euryalus gaf hem hierop ten antwoord:
“Nooit zal een dag mij anders, minder moedig,
doen zien dan thans bij deze grootse poging;
alléén: het lot kan boos zijn of genegen.
Maar méér dan alle andere geschenken
vraag ik u om één ding: ik heb een moeder
uit Priamus’ aloude stam geboren;
de arme vrouw bestond het mij te volgen,
want niets weerhield haar, niet het land van Troje
en niet de veilige wal van vorst Acestes.
Hààr laat ik achter, die niets kan vermoeden
van mogelijk gevaar dat ik moet lopen,
zonder een enkel teder woord van afscheid:
ik ben—dat zweer ik bij het nachtelijk duister
en bij uw rechterhand!—ook niet bij machte
de tranen van mijn moeder te verdragen.
Maar troost gij, zo verzoek ik, de bedroefde
en help haar die alleen moet achterblijven.
Laat mij tenminste met die hoop vertrekken:
te moediger zal ik mijn lot trotseren!”
Tot tranen toe ontroerden de Trojanen
en meer dan anderen de schone Julius;
immers het beeld van zijn geliefde vader
speelde een ogenblik door zijn gedachten.
Toen zeide hij: “Verwacht van mij nientwege
al wat uw heldendaad terecht mag vragen!
Zij zal voor mij een moeder zijn, die enkel
een andre naam draagt dan die van Creüsa!
Want geen geringe dank zijn wij verschuldigd
aan wie het leven schonk aan zulk een jongen.
Welk ook de afloop weze van uw waagstuk,
ik zweer u bij mijn hoofd,—waarbij mijn vader
destijds te zweren placht,—wat ik beloofde
te geven bij uw veilige terugkeer,
dàt krijgen ook uw moeder en verwanten!”

Publius Vergilius Maro, *Aeneïs*. In Nederlandse verzen navolgd door Dr. A. Rutgers van der Loeff (Klassieke Galerij 154), De Nederlandsche Boekhandel, Antwerpen, 1965.

Tot antwoord sprak Euryalus: “Nooit zal
ik minder blijken dan dit koen bedrijf;
maar 't lot kan gunstig of ongunstig zijn.
'k Heb echter boven alles één verzoek.
Mijn moeder, uit 't geslacht van Priamus,
is met mij meegegaan in ballingschap 285
en niet gebleven in Acestes' stad.
Haar laat ik achter zonder kennis van
dit hachlijk pleit en zonder afscheidsgroet,
omdat - ik zweer het bij uw rechterhand
en 't nachtelijk duister - 'k buiten staat mij voel
een moeders tranenvloed te wederstaan.
Wees haar in eenzaamheid tot steun en troost! 290
Als 'k dat van u mag hopen, ga 'k met meer
stoutmoedigheid 't onzekre te gemoet.”
Tot tranen was 't Trojaanse volk geroerd,
vooral lulus; voor zijn geest verrees
van eigen vaderliefde 't lieflijk beeld.
Hij sprak: “Wees overtuigd dat alles u 295
gewordt zoals uw heldendaad verdient.
Zij zal mij als mijn eigen moeder zijn,
en zulk een zoon verborgt haar onze dank.
Wat ook de toekomst in haar schoot nog bergt,
bij dit hoofd zweer 'k, zoals mijn vader placht, 300
dat alwat 'k u bij voorspoed heb beloofd,
uw moeder en geslacht verzekerd blijft.”

Publius Vergilius Maro, *Aeneis (Salamander klassiek)*. Vertaald door M.A. Schwartz, Athenaeum-Polak en Van Genneep, Amsterdam, 2008.

(...) Euryalus

Hernam : “Nooit komt een dag, die een tekort
Aan dapperheid bij mij verraadt ; als slechts
Fortuna mij haar gunst, geen onheil zendt.
Maar boven alles smee ik u één ding :
Ik heb een moeder uit de oude stam
Van Priamus, die niets weerhouden kon
Om mij te vergezellen, noch het land
Van Troje, noch Acestes' koningsburcht.
Haar laat ik nu hier achter, onbewust
Van het gevaar dat mogelijk mij bedreigt
En zonder afscheidsgroet. De nacht is mijn
Getuige en uw rechterhand, dat ik
De tranen van mijn moeder niet weersta.
Troost gij haar, bid ik u, in haar verdriet
En help haar in haar eenzaamheid ; geef mij
Die hoop en met te meer stoutmoedigheid
Trotseer ik alles, wat het lot mij brengt.”
Tot tranen toe bewogen hoorden de
Trojanen deze woorden aan, vooral
De schone lulus, langs wiens geest het beeld
Van zijn geliefde vader vluchtig streek.
Hij sprak : “Verwacht, alwat uw moedig plan
Verdient. Zij zal voor mij een moeder zijn,
Aan wie de naam Creüsa slechts ontbreekt.
Niet wacht, wie zulk een zoon ter wereld bracht,
Geringe dank. Hoe ook uw lot zal zijn,
Ik zweer u bij mijn hoofd, waarbij weleer
Mijn vader placht te zweren : alles wat
Ik u beloof, indien gij veilig keert
En het geluk u dient, datzelfde wacht
Uw moeder later en uw nageslacht.”